

Naderonderzoek Wet natuurbescherming

Ruimtelijke ontwikkeling Uddelse Enk / Heegderweg, Uddel |
30.03.2023

Colofon

NSO

30.03.2023

Opdrachtgever: Van de Kolk Ontwikkeling

Uitvoerend ecooloog:

- J. Mulder (Ecologisch Adviesbureau Mulder)
- Maarten W. Kaales (Habitat Ecologie)

contact@habitatecologie.nl

M. 06-51833870

<https://www.linkedin.com/in/maartenkaales>

Foto's: Habitat Ecologie

Inhoudsopgave

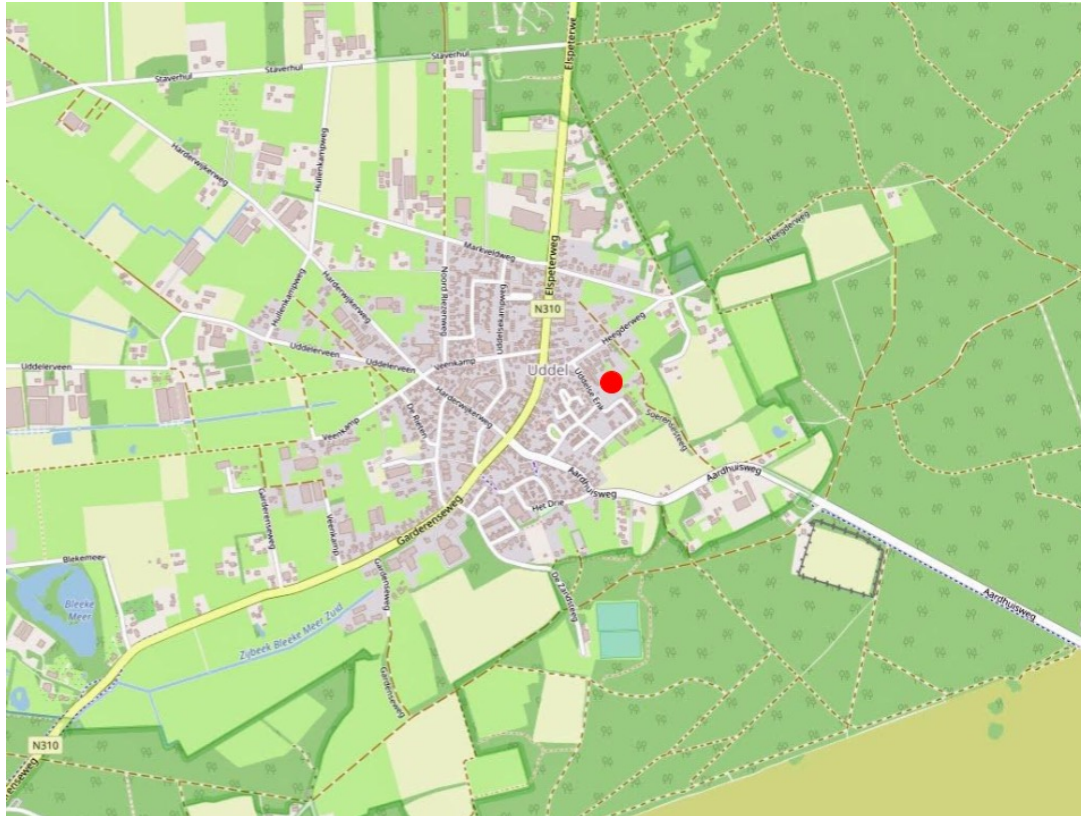
1. Inleiding	.	.	.	4.
2. Plangebied en Ingreep	.	.	.	7.
3. Soortenbescherming	.	.	.	11.
4. Conclusies	.	.	.	15.
5. Gebruikte bronnen	.	.	.	17.
6. Bijlage 1	.	.	.	19.

1. Inleiding

Waarom een Nader soortgericht onderzoek Wnb en wat houdt het in?

1.1 Inleiding en aanleiding

In navolging op het de uitgevoerde Quicksan wet natuurbescherming is er een nader soortgericht onderzoek uitgevoerd naar het het voorkomen van huismussen en vleermuizen in het plangebied aan de Uddelse Enk en achter de Heegderweg te Uddel (zie afbeelding 1).

Afbeelding 1: De planlocatie / plangebied is gelegen aan de Uddelse Enk

Na de eerste verkenning op locatie bleek dat het dak van enkele schuren ten behoeve van de asbestsanering al gestript was. Hierdoor waren de schuren die in eerste instantie potentieel geschikt leken niet meer geschikt voor Huismus als verblijfplaats. Vandaar dat er in de Quicksan rapportage niet is geadviseerd om nader onderzoek uit te voeren naar Huismus. Vanwege de volledigheid en aanwezige opstallen is echter besloten om dit wel uit te voeren.

Onderzoeksvragen

- Wordt het plangebied gebruikt als essentieel leefgebied voor huismussen en vleermuizen?
- Hebben huismussen vaste rust- of verblijfplaats in het plangebied en / of vleermuizen een essentiële vliegroute / foerageergebied?
- Is het aannemelijk dat de beoogde ruimtelijke ontwikkeling een conflict oplevert met beschermde ecologische functies van huismussen en / of vleermuizen?
- Is er een ontheffing nodig in het kader van de Wet natuurbescherming om de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken?

Van de Kolk Ontwikkeling heeft Habitat Ecologie ingezet om voor het plangebied een Soortgericht Nader Onderzoek (SGO) Wet natuurbescherming uit te voeren. Ook bij dit soortgericht onderzoek geldt dat het onderzoek zelf een moment opname is.

Vervolgens wordt getoetst of de beoogde ruimtelijke ingreep uitvoerbaar is in het kader van de Wet natuurbescherming en/of provinciaal beleid.

1.2 Doel van deze rapportage

Een nader soortgericht onderzoek Wet natuurbescherming (Wnb) wordt onder andere uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging, een ruimtelijk project of omgevingsvergunning.

Een nader onderzoek is een soortgericht onderzoek waarbij het onderzoek toespitst is op een soort. Het doel is om de onderzoeksresultaten zorgvuldig te toetsen aan de verbodsbepalingen uit Wnb. De waarde van de onderzoeksresultaten wordt gevormd door de uitgevoerde onderzoeksmethode en de deskundigheid van de onderzoeker(s).

Hoofdonderzoeksvraag

De hoofdonderzoeksvraag die beantwoord moet worden is of er sprake is van een overtreding van de in de Wnb genoemde verbodsbepalingen als gevolg van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.

De bevindingen die zijn gedaan tijdens de uitgevoerde Quicksan vormen de basis voor dit onderzoek.

Uitsluiten van effecten

Net als bij een Quicksan is het doel bij een Soortgericht onderzoek niet het uitsluiten van negatieve effecten.

Natuur onderzoek in het kader van de Wnb heeft altijd als doel het aantonen van een (mogelijk) effect. Natuur onderzoek is namelijk een momentopname. Dat het gebruik van een bepaalde soort niet is aangetoond garandeert niet dat er geen effect is als gevolg van de voorgenomen ingreep of activiteit. Zorgvuldig handelen volgens de Zorgplicht is daarvoor het vangnet.

Naar mate een belangrijke ecologische functie minder vaak voorkomt of zelfs essentieel is voor een soort zal het effect bij het verdwijnen of verstoren ervan groter zijn. Belangrijk is dan ook om te motiveren bij een verwacht effect of de ecologische functie essentieel is. Een functie is essentieel wanneer er enerzijds geen alternatief aanwezig is en anderzijds wel nodig is voor het voortbestaan van de soort.

1.3 Houdbaarheid en toepassing

Over het algemeen heeft een quickscan Wet natuurbescherming een houdbaarheid van 3 jaar, mits binnen deze periode de omstandigheden op de planlocatie, de wetgeving en de provinciale verordening niet wezenlijk veranderen.

2. Plangebied en Ingreep

Een beknopte beschrijving uit de Quicksan van de gebiedskenmerken en de voorgenomen ingreep.

2.1 Planlocatie

Landschap

Het plangebied ligt aan de oostkant in het Veluwe dorp Uddel aan de Uddelse Enk. Op de afbeeldingen 1,2,3 en 4 is te zien dat het plangebied aan drie zijden grenst aan bebouwing. Het terrein bestaat uit lange kavels die voorheen als tuin, moestuin, opslag of weide diende. In de huidige situatie is het oosten meer uitgebreid als tuin en als Van de Kolk Ontwikkeling haar plannen niet kenbaar had gemaakt was het areaal tuin alleen maar toegenomen. Het westelijk deel van het plangebied is sterk verruigd. Aan de zuidkant van het plangebied is een kleine schapenweide met ca 2 schapen nog aanwezig.

Bebouwing

De enige bebouwing die aanwezig zijn enkele schuren. De schuren op de erven van de huizen aan de Heegderweg zijn ontmanteld in het kader van asbestsanering. Verder staan er kleine schuurtjes voor opslag en als tuinhuisje in het plangebied.

Groen

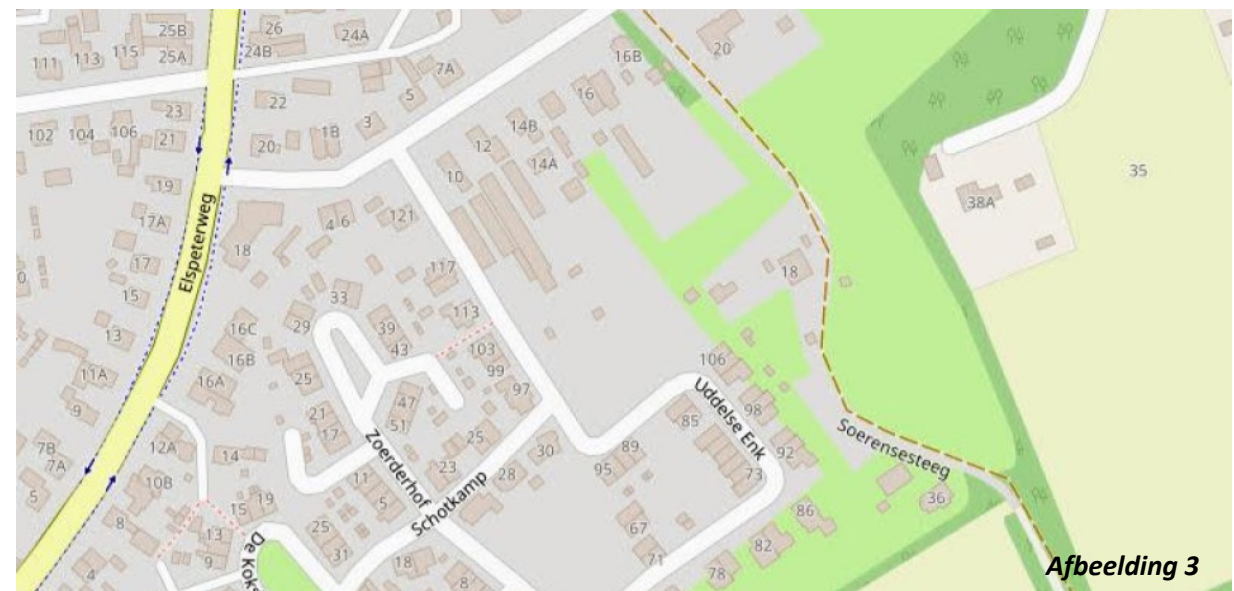
Het groen in het plangebied bestaat uit een kleine schapenweide, ruigte, intensief gras dat in gebruik is als tuin. Er zijn geen groenstructuren aanwezig in het plangebied. Buiten het plangebied zijn twee duidelijke groenstructuren te onderscheiden; de groenstructuur bestaande uit eiken aan de oostzijde en het bosplantsoen aan de zuidzijde dat grenst aan de tuin van een particulier.

Water

Er is geen oppervlaktewater aanwezig in het plangebied.

Afbeelding 2: Ligging plangebied in een groen ruimtelijke context van Uddel. Bron luchtfoto: Pdok.

2.2. Beoogde ruimtelijke ingreep en toekomstig gebruik

Omdat de activiteiten mogelijk conflicteren met de Wet natuurbescherming worden de volgende activiteiten getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming:

Bebouwing

De initiatiefnemer heeft het voornemen nieuw te ontwikkelen van 30 woningen (afbeelding 5). Bestaande opstallen zoals schuurtjes moeten hiervoor wijken. Globaal betekent dit dat de volgende ruimtelijke ingrepen uitgevoerd moeten worden:

- Slopen van de schuurtjes
- Verwijderen van alle opgeslagen materialen
- Bouwrijp maken van de grond
- Realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden

Groen

- Het gras wordt verwijderd ten behoeve van het bouwrijp maken van de grond
- Ruigte kruiden worden eveneens verwijderd ten behoeve van het bouwrijp maken van de grond.

Oppervlakte water

Niet van toepassing. Er is geen oppervlakte water aanwezig.

Afbeelding 5: Inrichtingsvoorstel voor de ontwikkeling van 30 woningen.

3. Soortenbescherming

Een beschrijving van het onderzoek naar vleermuizen en huismussen.

3. Inventarisatie vleermuizen en huismussen

3.1 Inleiding

Voor de uitvoering van de inventarisaties naar het voorkomen van vleermuizen (gebouw en boombewonende vleermuizen) en huismussen is voor de onderzoeksmethodiek de Kennisdocumenten van BIJ12 gevolgd. Hoewel deze Kennisdocumenten niet verplicht zijn vanuit de Wnb worden de beschreven onderzoeksmethodieken landelijk min of meer als standaard gehanteerd.

Bij het uitvoeren van onderzoek met als doel het verkrijgen van betrouwbare gegevens is een aantal zaken belangrijk:

- Het aantal keren dat er in het plangebied zelf onderzoek wordt verricht
- De weersomstandigheden waaronder het onderzoek wordt verricht
- De deskundigheid van degene die het onderzoek verricht
- Het aantal deskundigen dat het onderzoek verricht

Ook belangrijk is het besef dat natuuronderzoek altijd een momentopname is en dat het uitsluiten van effecten niet het doel kan zijn. Wel kan het aannemelijk gemaakt worden dat er op basis van het systematisch onderzoek wel of geen effecten op zullen treden.

Het uiteindelijke doel het voorkomen van een overtreding in het kader van de Wnb doordat een of meer verbodsbepalingen overtreden wordt, dat een economisch delict zou betekenen.

Vleermuisonderzoek

Verblijf- en voortplantingsplaatsen

Niet alleen zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen van alle in Nederland voorkomende vleermuizen zijn beschermd, maar ook gebiedsfuncties zoals een vaste vliegroute of foerageergebied met essentiële waarde genieten bescherming onder de Wet natuurbescherming. In dit onderzoek ligt de focus op het aantonen van de aanwezigheid van zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen boombewonende vleermuizen inclusief vliegroutes van zowel gebouwbewonernde als boombewonende vleermuizen. Het onderzoek wordt uitgevoerd conform het vigerende Vleermuisprotocol 2021.

Vliegroutes en foerageergebied

Tijdens het vleermuisonderzoek zal simultaan gekeken worden naar eventuele vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen. Indien er sprake is van een vaste vliegroute en/of foerageergebied zal dit op kaart worden gevisualiseerd.

3.2 Onderzoeksmethoden

Voor het uitvoeren van het onderzoek naar huismussen en vleermuizen is respectievelijk gebruik gemaakt van het Huismus-Kennisdocument en het Vleermuisprotocol 2021. Daar is niet van afgeweken.

Huismusonderzoek heeft plaatsgevonden op 16 april 2021 van 11:35-12:15 bij 12 graden met een windkracht 3 en 1/8 bewolking. Deze omstandigheden waren gunstig. Op 1 mei 2021 bij de tweede ronde voor de Huismusinventarisatie was het met 13 graden, windkracht 3 6/8 bewolking tussen 13:00-13:30 eveneens gunstig weer voor het onderzoek.

Het Vleermuisonderzoek is ook onder gunstige omstandigheden uitgevoerd op 10 juni tussen 21:50-23:20 met 20-17 graden met windkracht 2-1 en lichte sluierbewolking. En op 10 juli was het ook gunstig weer met 19 graden, windkracht 1, 1/8 bewolking (zonsondergang 21.54 uur / 21.55-00.00 uur).

3.3 Resultaten

Voor resultaten van het vleermuisonderzoek wordt verwezen naar Bijlage 1.

Vleermuizen zijn incidenteel waargenomen ondanks gunstige weersomstandigheden. Foeragerende beesten werden voornamelijk ten noorden van het plangebied waargenomen. Bij de groenstructuur ten oosten van het plangebied zijn geen waarnemingen vastgesteld.

Huismussen werden ook alleen ten noorden van het plangebied waargenomen t.h.v. Elspeterweg 20 en Heegderweg 9 op 16 april, 3 exemplaren tegenover Heegderweg 1. Binnen het plangebied werd 2 maal een zingend mannetje Zwarte roodstaart vastgesteld.

Afbeelding 6: soortenkaart van mogelijke vliegroute van vleermuizen buiten het plangebied en aanwezig territorium in het plangebied van Zwarte roodstaart.
Ondergrond: experience.arcgis.com.

Verbodsbepalingen soortenbescherming Wet natuurbescherming

Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1)

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn (Wnb art. 3.5)

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Andere soorten (Wnb art. 3.10)

Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

- a) in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c) vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Van de verboden als bedoeld in *Andere soorten* Wnb art. 3.10 eerste lid kan door bevoegd gezag vrijstelling verleend worden voor het opzettelijk doden of vangen van individuen en voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of vaste rustplaatsen voor bepaalde soorten. Voor alle soorten in Nederland geldt dat er sprake is van een algemene zorgplicht (Wnb art. 1.11) . Hierin wordt voorgeschreven dat nadelige gevolgen voor flora en fauna voorkomen moeten worden. Het uitgangspunt van de algemene zorgplicht is dat het doden, verwonden, verontrusten of beschadigen van flora en fauna wordt vermeden. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

4. Conclusie

6.1. Soortenbescherming - Vleermuizen

Er is geen essentieel foerageergebied of vliegroute vastgesteld in of nabij het plangebied.

De ruimtelijke ontwikkeling conflicteert dan ook niet met een essentiële functie voor vleermuizen.

Er is geen ontheffing nodig.

Tijdens het uitvoeren geldt de algemene Zorgplicht.

6.2 Soortenbescherming – Vogels

In het plangebied komen geen voortplantingsplaatsen of essentiële foerageergebied van huismussen voor.

Vanwege de territorium-indicerende waarnemingen van de Zwarte roodstaart wordt geadviseerd om buiten de broedperiode van deze soort de ruimtelijke ontwikkeling te starten.

De ruimtelijke ontwikkeling conflicteert niet met een essentiële functie voor huismussen.

Er is geen ontheffing nodig.

Tijdens het uitvoeren geldt de algemene Zorgplicht.

Afbeelding: ... Huismussen in een referentiegebied in Apeldoorn in geschikt habitat. Deze soort is niet aangetroffen in het plangebied aan de Uddelse Enk in Uddel.

5. Gebruikte bronnen

Publicaties en websites

Vleermuizen

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen J.B.M. (2016), Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. -Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Centre & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Kennisdocument BIJ12 over de vleermuissoorten

Vleermuizen van Europa.

Vogels

SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002). Atlas van de Nederlandse broedvogels, - Nederlandse fauna 5. Leiden, Nederland: KNNV Uitgeverij & European invertebrate Survey † Nederland.

Atlas van de Nederlandse vogels

European Birdatlas 2

Broedvogels van Nederland

Kennisdocument BIJ12 - Huismus

Algemeen

Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, versie 1.3.

Websites met Soort- en gebiedsinformatie

[Arcgis.com](https://www.arcgis.com)

[Google Maps](https://www.google.com/maps)

www.eurobats.org

www.nederlandsesoorten.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

ndff-ecogrid.nl

[Waarneming.nl](https://www.waarneming.nl)

6. Bijlagen

Bijlage 1

Resultaten vleermuisonderzoek

10 juni 2021: Zonsondergang 21.55 uur

22.24 Ppip zeer kort gehoord
22.29 Ppip aanvliegend vanuit westen en nabij groenstructuur afslaand richting noorden
22.38 Ppip ca. 10m parallel aan groenstructuur richting Z vliegend
22.54 Pnat (39kHz) zeer kort hoorbaar (onzichtbaar, mogelijk aan andere zijde groenstructuur)
22.56 Ppip (46kHz) zeer kort hoorbaar (onzichtbaar, mogelijk aan andere zijde groenstructuur)
23.04 Ppip zeer kort hoorbaar (onzichtbaar, mogelijk aan andere zijde groenstructuur)
23.05 Ppip/nat (42kHz) f onzichtbaar, mogelijk aan andere zijde groenstructuur
23.07 Ppip (47kHz) zeer kort hoorbaar (onzichtbaar, mogelijk aan andere zijde groenstructuur)
23.09 idem
23.11 idem (dichtbij)
23.19 Ppip (49kHz) 5 sec hoorbaar
23.23 Ppip vaag kort (1 s) hoorbaar
23.27 Es kort gehoord
23.31 Nn+Ppip zeer kort gehoord,
23.35 Ppip 46kHz kort gehoord
23.39 Es 15-20m hoog boven midden plangebied kort zichtbaar, vliegt weg richting W
23.41 Pnat (38kHz) zeer kort hoorbaar.
23.46 Ppip zeer kort hoorbaar
23.48 Es 6 pulsen gehoord
23.57 egel net achter hek

10 juli 2021

22.10 Nn op batlogger (niet gehoord/gezien)
22.13 Ppip op batlogger (niet gehoord/gezien)
22.15-22.17 9Es vliegroue achter straat, 10m hoog
22.17 Ppip
22.20 Nn over terrein vliegend
22.20-23.07 Ppip f langs oostrand
22.28 Nn hoog over
22.44 Nn hoog over
23.31 Pnat zeer kort gehoord
23.46 Nn overvliegend
23.49 egel gezien
23.52 Ppip 2s hoorbaar

